

รายการยาและรูปภาพ	วิธีผสม	ความคงตัว หลังผสม
Cephalosporins		
Cephalexin		
Toflex® 250 mg/5 mL 	เติมน้ำที่ละน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ เส้นรอบขวด แล้วเขย่าอีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C
Cefdinir		
Samnir® 125 mg/5 mL 	เติมน้ำที่ละน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ ขีดลูกศรที่ กำหนด แล้วเขย่า อีกครั้ง	10 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C หรือ 7 วัน ที่ อุณหภูมิ 25-30 °C
Cefixime		
Cefspan® 100 mg/5 mL 	เติมน้ำ 20 mL (ครั้งเดียว) ปิดฝาแล้วเขย่าให้ เข้ากัน	14 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C หรือ อุณหภูมิห้อง ต่ำกว่า 25 °C

รายการยาและรูปภาพ	วิธีผสม	ความคงตัว หลังผสม
Macrolides		
Azithromycin		
Azith® 200 mg/5mL 	เติมน้ำ 9 mL (ครั้งเดียว) ปิดฝาแล้วเขย่าให้ เข้ากัน	10 วัน ที่ อุณหภูมิ ต่ำกว่า 30 °C
Clarithromycin		
Klacid® 125 mg/5 mL 	เติมน้ำที่ละน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ เส้นรอบขวด แล้ว เขย่าอีกครั้ง	14 วัน ที่ อุณหภูมิ 15-30 °C (ห้ามเก็บยาใน ตู้เย็น)
Erythromycin estolate		
Rintacin® 125 mg/5 mL 	เติมน้ำที่ละน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ ขีดลูกศรที่กำหนด แล้วเขย่าอีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9-7007
 สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9-6964
 สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา โทร 9-9555



มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ วิธีผสมและความคงตัวหลังการผสม
ของยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้งผสมน้ำ
รูปแบบรับประทานที่มีในรพ.ศิริราช
- ♦ ยากลุ่ม Penicillins
- ♦ ยากลุ่ม Cephalosporins
- ♦ ยากลุ่ม Macrolides

ปีที่ 21 ฉบับที่ 9
 เดือนมิถุนายน 2565

วิธีผสมและความคงตัวหลังการผสมของยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้งผสมน้ำ

รูปแบบรับประทานที่มีในรพ.ศิริราช

ยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้งผสมน้ำรูปแบบรับประทานเป็นยาที่คุ้นเคยกันดีเพราะมีการจ่ายบ่อยในเด็กที่กลืนยาเม็ดลำบาก หรือผู้ที่ใส่สายยางให้อาหาร (NG tube) เหตุผลที่ต้องเตรียมในรูปแบบผงแห้งเพราะยามีความคงตัวต่ำหากอยู่ในรูปของเหลว จึงต้องมีการผสมน้ำก่อนใช้เป็นครั้ง ๆ ไป ยาแต่ละรายการมีวิธีการที่แตกต่างกันในการผสม โดยหลักการทั่วไปของการใช้ยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้งผสมน้ำรูปแบบรับประทานมีดังนี้

1. เคาะขวดยาเพื่อให้ผงยาในขวดร่วน ไม่จับกันเป็นก้อน
2. ใช้น้ำสุกหรือน้ำสะอาดอุณหภูมิห้อง (ห้ามใช้น้ำอุ่นหรือน้ำร้อนเนื่องจากอาจทำให้ยาบางชนิดเสื่อมสภาพได้) เติมลงไปในช่วงประมาณ ½ ของปริมาตรหรือขีดที่กำหนด หรือพอท่วมผงยา
3. ปิดฝาแล้วเขย่าผสมให้ยากระจายตัวทั่ว ไม่จับกันเป็นก้อน
4. เติมน้ำปรับปริมาตรให้พอดีกับปริมาตรหรือขีดที่กำหนด แล้วปิดฝาเขย่าอีกครั้ง
5. หลังจากผสมยาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ยาก็มีความคงตัวช่วงระยะเวลาหนึ่ง ณ อุณหภูมิที่กำหนด (เช่น เก็บที่อุณหภูมิห้องได้นาน 7 วัน หรือเก็บในตู้เย็นได้นาน 2 สัปดาห์)
6. กรณีที่ได้รับยามากกว่า 1 ขวด ควรใช้ยาขวดแรกให้หมดก่อน แล้วจึงผสมยาขวดที่ 2

อย่างไรก็ตาม มียาหลายชนิดที่วิธีการผสมไม่เป็นตามหลักการข้างต้น ซึ่งสามารถสอบถามได้จากเภสัชกรหรือดูได้จากฉลากยาของผลิตภัณฑ์นั้น เพื่อการใช้ยาที่ถูกต้องและได้ประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. การผสมยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้งแบบรับประทาน [อิน เทอร์ เน็ต].2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 พ.ค. 2565]. เข้าถึงได้จาก : <https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/373/ยาปฏิชีวนะชนิดผงแห้ง/>
2. คณะอนุกรรมการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม. คู่มือทักษะตามเกณฑ์ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม (สมรรถนะร่วม) พ.ศ. 2562. นนทบุรี: เอช อาร์ ฟรินซ์ แอนด์ เทรนนิง; 2562. หน้า 148-9.

รายการยาและรูปภาพ	วิธีผสม	ความคงตัวหลังผสม
Penicillins		
Amoxicillin		
Coamox® 125 mg/5 mL 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ เส้นรอบ ขวด แล้วเขย่า อีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C
Coamox® 250 mg/5 mL 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ เส้นรอบ ขวด แล้วเขย่า อีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C
Amoxicillin/clavulanic acid		
Ranclav® 228.5 mg/5 mL (Per 5 mL: amoxicillin 200 mg + clavulanate potassium 28.5 mg) 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ ขีดลูกศรที่ กำหนด แล้ว เขย่าอีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C

รายการยาและรูปภาพ	วิธีผสม	ความคงตัวหลังผสม
Amoxicillin/clavulanic acid		
Cavumox® BID Forte 457 mg/5 mL (Per 5 mL: amoxicillin 400 mg + clavulanate potassium 57 mg) 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ ขีดลูกศรที่ กำหนด แล้วเขย่า อีกครั้ง	7 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C
Cavumox® ES 600 (Per 5 mL: amoxicillin 600 mg + clavulanate potassium 42.9 mg) 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ ขีดลูกศรที่ กำหนด แล้วเขย่า อีกครั้ง	10 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C
Dicloxacillin		
Dorox® 62.5 mg/5 mL 	เติมน้ำที่เล็กน้อย เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตร สุดท้ายให้ตรงกับ เส้นรอบขวด แล้วเขย่าอีกครั้ง	14 วัน ที่ อุณหภูมิ 2-8 °C

